

БАТЛАВ
 БАЙГАЛЬ ОРЧИН АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН
 ЯАМНЫ ТӨРИЙН НАРИЙН БИЧГИЙН
 ДАРГЫН АЛБАН ҮХРГЭЙТ ТҮР ОРЛОН
 ГҮЙЦЭТГЭГЧ ..... С.ДОНТЭРЭЛ

**ХОВД АЙМАГТ 260 ГА ГАЗАРТ ТАТМЫН ОЙЖУУЛАЛТ ХИЙХ АЖЛЫН ДААЛГАВАР,
 ТЕХНИКИЙН ТОДОРХОЙЛОЛТ**

Гэрээгээр гүйцэтгэх ажлын дугаар: Төслийн 2024 оны ажлын төлөвлөгөөний 2.2.6 а

№	Ажлын нэр, төрөл	Тайлбар
1	Ажил гүйцэтгэх үндэслэл	<p>Уур амьсгалын ногоон сангийн санхүүжилтээр Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яам, Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яам, Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Хөгжлийн хөтөлбөрийн газар хамтран “Монгол орны хөдөөгийн иргэдийн уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох чадамж болон эрсдэлийн менежментийг боловсронгуй болгох нь” төслийг 2021 оны 3 дугаар сараас эхлэн Дорнод, Сүхбаатар, Завхан, Ховд аймагт хэрэгжүүлж байна. Төсөл хэрэгжсэнээр шууд байдлаар 130,000 орчим, шууд бус байдлаар 800,000 гаруй малчин иргэд төслийн үр шим хүртэхээс гадна тэдгээрийн 50 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. Төслийн зорилго нь байгалийн нөөцөөс хамааралтай, уур амьсгалын өөрчлөлтөд өртөмтгий малчдын дасан зохицох, эрсдэлийг даван туулах чадамжийг сайжруулан бэхжүүлэх юм. Тус зорилгод хүрэхийн тулд хоорондоо уялдаатай дараах бүрэлдэхүүн хэсгүүдийн хүрээнд үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэн үр дүнд хүрэх болно. Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Бүрэлдэхүүн хэсэг 1: Үндэсний болон бүс нутгийн түвшинд газар, усны нөөцийн төлөвлөлтийг уур амьсгалын мэдээлэлд тулгуурлан төлөвлөж, ашигладаг болох; • Бүрэлдэхүүн хэсэг 2: Байгалийн нөөцийн менежментэд малчдын байгууллагын оролцоог нэмэгдүүлж, уур амьсгалын өөрчлөлтөд зохицсон ус, хөрсний менежментийн арга ажиллагааг өргөн хүрээнд нэвтрүүлэх; • Бүрэлдэхүүн хэсэг 3: Уур амьсгалын өөрчлөлтөд тэсвэртэй, гарал үүсэл нь тогтвортой малын гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг зах зээлд нийлүүлэх малчдын чадавхыг нэмэгдүүлэх зэрэг болно. <p>Хүний, малын нөлөөлөл, хортон шавж, түймэр, уур амьсгалын өөрчлөлт зэргээс үүдэн Монгол орны татмын ойн нөөц эрс хомстож, зарим газар бүрэн устаж, гол мөрний орчмын хөрсний чийг алдагдан экосистем ихээр доройтож байгаа учраас татмын ойжуулалт хийн нөхөн сэргээх зайлшгүй шаардлага үүсээд байна. Иймд, “Монгол орны хөдөөгийн иргэдийн уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох чадамж болон эрсдэлийн менежментийг боловсронгуй болгох нь” төсөл зорилтот 4 аймгийн хэмжээнд 2500 га талбайд татмын ойжуулалт хийх юм.</p>

	Сум	Хэлбэр	Талбай №	Талбайн хэмжээ, га	Хашааны хэмжээ, м	
						Ажлын хамрах хүрээ
2	Үенч	Татмын ойжуулалт	1	10	1300	
	Үенч	Татмын ойжуулалт	2	10	1630	
	Үенч	Татмын ойжуулалт	3	10	1300	
	Үенч	Татмын ойжуулалт	4	10	1300	
	Үенч	Татмын ойжуулалт	5	10	1300	
	Нийт			5	50	6830
	Ховд	Татмын ойжуулалт	1	10	1400	
	Ховд	Татмын ойжуулалт	2	10	1400	
	Нийт			2	20	2800
	Жаргалант	Татмын ойжуулалт	1	10	1350	

	Жаргалант	Татмын ойжуулалт	2	10	1320
	Жаргалант	Татмын ойжуулалт	3	10	1400
	Нийт		3	30	4070
	Мянгад	Татмын ойжуулалт	1	10	1430
	Нийт		1	10	1430
	Дарви	Татмын ойжуулалт	1	10	1350
	Дарви	Татмын ойжуулалт	2	10	1420
	Дарви	Татмын ойжуулалт	3	10	1360
	Дарви	Татмын ойжуулалт	4	10	1380
	Нийт		4	40	5510
	Буянт	Татмын ойжуулалт	1	10	1550
	Нийт		1	10	1550
	Дөргөнө	Татмын ойжуулалт	1	10	1400
	Нийт		1	10	1400
	Чандмань	Татмын ойжуулалт	1	10	1350
	Чандмань	Татмын ойжуулалт	2	10	1300
	Нийт		2	20	2650
	Зэрэг	Татмын ойжуулалт	1	10	1500
	Нийт		1	10	1500
	Эрдэнэбүрэн	Татмын ойжуулалт	1	10	1450
	Эрдэнэбүрэн	Татмын ойжуулалт	2	10	1400
	Нийт		2	20	2850
	Алтай	Татмын ойжуулалт	1	10	1380
	Нийт		1	10	1380
	Манхан	Татмын ойжуулалт	1	10	1300
	Манхан	Татмын ойжуулалт	2	10	1300
	Манхан	Татмын ойжуулалт	3	10	1400
	Нийт		3	30	4000
			26	260	35970
	Талбайн захын цэг болон дэлгэрэнгүй мэдээлэл хавсралтаар оруулав.				
3	Ажил гүйцэтгэх хугацаа	Гэрээнд заасан хугацаанд			
4	Захиалагч байгууллага	Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яам, ЗГХА Ойн газар, Ховд аймгийн Засаг даргын тамгын газар			
5	Төсөвт өртөг, тоо хэмжээ	Нийт төсөвт өртөг: 2,925,000,000 (Хоёр тэрбум есөн зуун хорин таван сая төгрөг)			
6	Ажил гүйцэтгэхэд тавигдах ерөнхий шаардлага	<p>Ажлыг гүйцэтгэх явцад бүх ажлыг холбогдох хүчин төгөлдөр хууль, тогтоомж, ойжуулалтын ажилтай холбоотой норм, стандарт, хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны дүрэм журам болон төслийн БОНМХХ-нд заасан арга хэмжээг хэрэгжүүлж, хийгдэх ажлын тоо хэмжээний дагуу, захиалагч талтай нягт хамтран, чанарын шаардлагыг хангаж ажиллана.</p> <p>Ойжуулалтын ажлын гүйцэтгэгч нь шалгарсан тохиолдолд тухайн ойжуулалт хийж байгаа байршилтай ойролцоох малчдын байгууллагатай гэрээ байгуулж ойжуулалтын ажил хамтран гүйцэтгэх, мөн гэрээнд ойжуулсан талбайн 3 жилийн арчилгаа, хамгааллыг малчдын байгууллагаар гүйцэтгүүлэх асуудлыг тусгасан байна.</p>			

7	Техникийн чадавх болон туршлагын шалгуур үзүүлэлт, шаардлага	<ul style="list-style-type: none"> • Тарьц суулгацын нөөц хангалттай байх (худалдан авах бол нийлүүлэгчтэй байгуулсан гэрээ). • Мод үржүүлэг, ойжуулалт, ойн нөхөн сэргээлтийн тусгай зөвшөөрөлтэй ойн мэргэжлийн байгууллага байна. • Ойжуулалтын ажлыг гүйцэтгэх ажилчдын 50-аас доошгүй хувь нь ойролцоо нутгийн малчдын байгууллагын гишүүдээс бүрдсэн байх. • Ойжуулалтын ажлыг гүйцэтгэхдээ НҮБХХ-ийн байгаль орчин, нийгмийн нөлөөллийн стандарт, менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хангуулах байгаль орчны мэргэжилтэнтэй байна
8	Гүйцэтгэх ажлын үе шат	Татмын ойжуулалт нь бэлтгэл ажил, ойжуулалт хийх, хамгаалах хүлээлгэн өгөх, зөрчил, гологдол арилгах, гүйцэтгэлийн болон байгаль орчин, нийгмийн сөрөг нөлөөллийг бууруулах, сэргийлэх чиглэлээр хийсэн ажлын тайлан боловсруулах, тайланг хэлэлцүүлэн хүлээлгэн өгөх гэсэн үе шатуудтай байна.
9	Бэлтгэл үе шат	<ul style="list-style-type: none"> • Байгаль орчин, нийгмийн нөлөөллийг бууруулах, эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр авч хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөөг гаргаж төсөл хэрэгжүүлэх нэгжид хүргүүлж, батлуулах • Татмын ойжуулалтын ажил гүйцэтгэх улирлын болон түр ажилчдыг дадлагажуулах, • Байгаль орчин, нийгмийн сөрөг нөлөөллийг бууруулах, сэргийлэх чиглэлээр ажилчдад сургалт хийх (анхаарах чиглэлүүдийг 18 хэсэгт заав), • Ойжуулалтын ажилд хэрэглэгдэх техник, тоног төхөөрөмжүүдийн техник үйлчилгээг бүрэн хийн ажилд гарахад бэлэн болгох, • Ойжуулалтын ажлын технологийн карт, дараалал боловсруулан ажилчдад танилцуулж дагаж мөрдөх (технологийн дарааллыг хавсаргав), • Ойжуулалтын ажлын сонгогдсон талбайн эргэлтийн цэгийг тэмдэгжүүлэх (Төслийн Гомдол барагдуулах механизмын хүрээнд гомдол, санал хүлээн авах хайрцгийг байршуулах), • Татмын ойжуулалтын ажил гүйцэтгэх улирлын болон түр ажилчдад ажил гүйцэтгэх технологи болон хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны талаар зааварчилгаа бэлтгэх өгөх, • Татмын ойжуулалтын ажил гүйцэтгэх улирлын болон түр ажилчдад ойн түймрээс урьдчилан сэргийлэх талаар анхааруулга өгөх, • Ойр орчмын иргэдэд мал бэлчээхийг хориглох, ойжуулалтын талбайн дундуур гаргасан мал услах орц, гарцын талаар танилцуулга хийх, уулзалт зохион байгуулах, ойжуулалт хийх төлөвлөгөөнд оруулах , • Тусгаарласан талбай тутамд нэг усжуулалт хийх тоног төхөөрөмж (1-5тн багтаамжтай усны нөөц савтай, ус шахагч, d40 крант гэх мэт) байна. • Тусгаарласан талбай тус бүрийн хашаа 1.5 метрээс доошгүй өндөртэй • Татмын ойжуулалтын хашааг 10 га тутамд 2 м өргөнтэй гарц гарган хийнэ.
10	Хашаа барих	<ul style="list-style-type: none"> • Хашаанд тавигдах шаардлага • Хашааны шонгийн өндөр: 2.0м, шонгийн далавчны зузаан 1,8-2мм, Шонгийн далавчны нүхтэй талын урт 3 см, Шонгийн далавчны нүхгүй талын урт 1,8-2см, Хашаа нь салхины хурд, цаг агаарын ачааллыг даахуйц бат бөх тогтвортой байна • Тулгуур шонгийн хананы зузаан 2.5-3мм, 20-30м тутамд нэг тулгуур шон хийнэ. Торны дээгүүр шон хооронд нэг эгнээ 3мм цайрдсан төмөр утсаар бэхэлгээ хийж, цайрдсан төмөр чангалагчаар бэхэлнэ. Шон хоорондын торны гадна талд 3мм диаметртэй төмөр утсаар Х бэхэлгээ хийнэ. • Машин орох хаалганууд сайн чанарын нугастай, цүүтэй, зүүдэг цоожтой байх ба дотор талдаа бат бэх замган түгжээтэй байна. • Машин орох хаалганы Шонгийн газарт суух гүн 70 см-ээс багагүй байж БМ150 маркийн бетоноор цутгаж шонг бэхэлж өгнө. Хаалга нь 5мм-н цайрдсан төмөр торон материалаар хийгдсэн байна. Машины хаалга 2 шон дээрээсээ чангалагч татуургатай байна. • Явган хүний хаалганд сайн чанарын нугас, түгжээ суурилуулна.

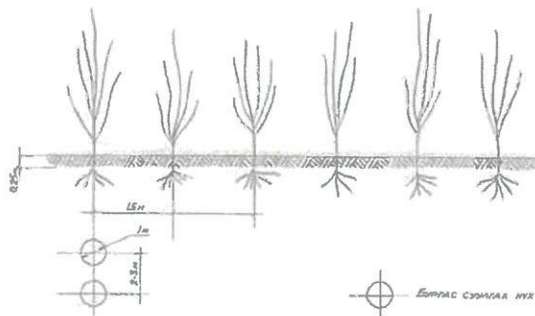
- Ажил гүйцэтгэх талбайн үүдний хэсэгт 0.5x1 метр хэмжээтэй ажлын гүйцэтгэгч, захиалагч, талбайн хэмжээ, тарьсан модны тоо, схем талбайд мал бэлчээхийг хориглосон анхааруулга зэрэг мэдээлэл агуулсан самбар байрлуулах
- Талбайн 4 буланд гадагш нь 3мм-ээс багагүй диаметртэй төмөр утсаар гадагш татлага хийж булангийн шонг газарт гадаслаж бэхэлнэ.
- Татмын ойн хашаажуулалтын ажлын зураг төсвийг баримталж ажиллана (хавсаргав).
- Байгаль орчин, нийгмийн сөрөг нөлөөллийг бууруулах, сэргийлэх үндсэн шаардлагуудыг баримталж ажиллана (18 дахь хэсгийг харна уу).

11 Усалгааны систем

- Зөөврийн хуванцар хийцтэй, 1 тонн багтаамжтай 5 ширхэг эсвэл 5 тонны ус нөөцлөх сав байрлуулах
- Ус нөөцлөх савнаас хаалт угсарч, ус шахах зориулалттай бензин мотопомп байрлуулах /мотопомп нь усалгааны системээр ус шахахад хангалттай хүчин чадалтай байх/
- Татмын ойжуулалт хийх талбайд хүрэлцэхүйц хүчин чадал багтаамжтай байна. "Навчит төрлийн модны суулгац. Техникийн шаардлага" MNS6141:2010 стандартыг хангасан суулгацыг татмын ойжуулалтын ажилд хэрэглэх,
  - Татмын ойжуулалтын талбайг хашиж хамгаална. Ингэхдээ уулын налуу болон жалгын ховилоор хашаан доогуур мэрэгч амьтан болон мал орохоос хамгаална. (Хамгаалалтын хашааны батлагдсан жишиг зургийг хавсаргав - хэмжээ: 250м * 100м),
  - "Суулгацын нүхийг бэлтгэх, суулгах арга. Ерөнхий шаардлага" MNS6258-1:2011 стандартын дагуу суулгацын нүхийг бэлтгэх эсвэл шан (шуудуу) татаж болно. Шан татах бол тарилтийн эгнээг шангаар гаргана. Шангийн өргөн 30 см-ээс ихгүй, гүн нь 20 см-ээс ихгүй байх бөгөөд суулгац суулгах байршилд нүх ухах
  - Татмын ойжуулалтын ажлыг 10-р сарын 01-наас 11-р сарын 01 хүртэл хийх бөгөөд шаардлагатай тохиолдолд нөхөн тарилтыг 5-р сарын 01-наас 6-р сарын 01-ны өдрийн дотор тус тус хийх,
  - Тарьсан суулгацыг арчлах, гаднын хүчин зүйлээс хамгаалах, тогтмол усалгааны ажил гүйцэтгэх,
  - Эгнээ хоорондын зай 4 метр, мод хоорондын зай 3 метр байхаар тооцон 1 га талбайд 800 ширхгээс доошгүй стандартын шаардлага хангасан чанартай суулгацаар тарилт хийх.
  - Суулгацын стандарт хангасан байх хэмжээ

Модны төрөл	1-р зэргийн суулгац (өндөр, м)	2-р зэргийн суулгац (өндөр, м)	3-р зэргийн суулгац (өндөр, м)
Улиас	1.5 ба дээш	1.0-1.5	0.8-1.0
Хайлаас	0.8 ба дээш	0.6-0.8	0.4-0.6
Бургас	1.2 ба дээш	0.8-1.2	0.6 -0.8

12 Татмын ойжуулалт хийх

- Татмын ойжуулалтын талбайд суулгац суулгахаас 3-4 хоногийн өмнө ухсан нүхийг нэг удаа усална. Суулгацыг суулгасны дараа 35-40 см гүнд нэвчиж усална.

		<ul style="list-style-type: none"> Ургамал ургалтын хугацаанд намар тарьсан тохиолдолд цэнэг усалгааг 1-2 удаа хийж орхиод өвөлжүүлнэ.4-р сарын 15-с эхлээд цэнэг усалгааг хийнэ. 5 ба 6-р сард 10-14 хоногийн зайтай, 7 ба 8 сард 14-16 хоногийн зайтай 2 удаа усална. 9-р сард нэг удаа усална. Усалгааны норм нь нэг га-д 500-700 м3 ус орохоор тооцно. Усалгааны норм, услах хугацаа нь тухайн жилийн хур тунадасны хэмжээнээс хамаарч өөрчлөгдөхийг анхаарах хэрэгтэй. Ургамал ургалтын нийт хугацаанд 10-13 удаа усалгааг хийнэ. Харин хаврын салхи ихтэй үед салааны завсар өнгөн хэсгийн хөрс хаталтаас сэргийлж усалгааг нэмэлт болгож хийх. Мэдээллийн самбар байрлуулах (нийт өндөр нь 3 метрээс багагүй төмөр хийцтэй байх бөгөөд самбарын хэмжээ 1x1 метрээс багагүй (самбарт ойжуулалт хийсэн талбайн зураг, захиалагч болон гүйцэтгэгчийн тухай мэдээлэл, талбайн хэмжээ, тарьсан модны төрөл, тоо ширхэг зэрэг мэдээллүүд багтана), самбарын хөлийг бетон зуурмагаар бэхэлсэн байна. 															
14	Талбайг хүлээлгэн өгөх	<ul style="list-style-type: none"> Татмын ойжуулалтын талбайг аймгийн Засаг даргын захирамжаар байгуулагдсан ажлын хэсэгт, мөн тухайн аймаг, сумдад акт үйлдэн хүлээлгэн өгөх ажлыг зохион байгуулна. Актыг 5 хувь үйлдэн нэг хувийг Ойн газарт, төслийн төв нэгжид тус тус хүргүүлнэ. Тарьц суулгацын амьдралын хувийг тогтоохдоо Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайд, Сангийн сайдын хамтарсан 2013 оны 03-р сарын 29-ний өдрийн А-96/71 дугаар тушаалын 1 дүгээр хавсралт “Ойжуулалт, ойн аж ахуйн арга хэмжээний ажлыг төлөвлөх, зохион байгуулах, санхүүжүүлэх, таримал ойг үнэлэх, улсын ойн санд худалдан авах, өмчлүүлэх” журмын дагуу жишиг байгуулан тооллого явуулна. <table border="1" data-bbox="435 1032 1460 1216"> <thead> <tr> <th>Татмын ойжуулалтын талбай /га/</th> <th>Жишиг талбайн нийлбэрийн ойжуулсан талбайд эзлэх хувь</th> <th>Нэгж жишиг талбайн хэмжээ /м2/</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1 – 5</td> <td>5</td> <td>200</td> </tr> <tr> <td>6 -10</td> <td>4</td> <td>400</td> </tr> <tr> <td>11-20</td> <td>3</td> <td>400</td> </tr> <tr> <td>21-ээс дээш</td> <td>2</td> <td>400</td> </tr> </tbody> </table> <ul style="list-style-type: none"> Татмын ойжуулалтын ажлыг хүлээн авахдаа гэрээний ерөнхий ба тусгай нөхцөлийн дагуу зөрчил гологдлыг арилгасны дараа “Ойжуулалт, ойн аж ахуйн арга хэмжээний ажлыг төлөвлөх, зохион байгуулах, санхүүжүүлэх, таримал ойг үнэлэх, улсын ойн санд худалдан авах, өмчлүүлэх” журмаар батлагдсан актын дагуу хүлээн авна. Актын маягтыг хавсаргав. /Маягт№ГМ-4 / 	Татмын ойжуулалтын талбай /га/	Жишиг талбайн нийлбэрийн ойжуулсан талбайд эзлэх хувь	Нэгж жишиг талбайн хэмжээ /м2/	1 – 5	5	200	6 -10	4	400	11-20	3	400	21-ээс дээш	2	400
Татмын ойжуулалтын талбай /га/	Жишиг талбайн нийлбэрийн ойжуулсан талбайд эзлэх хувь	Нэгж жишиг талбайн хэмжээ /м2/															
1 – 5	5	200															
6 -10	4	400															
11-20	3	400															
21-ээс дээш	2	400															
15	Зөрчил, гологдол арилгах	<ul style="list-style-type: none"> Тарьсан тарьц, суулгац 50-74,9 хувийн амьдралтай ургасан бол гүйцэтгэгч өөрийн зардлаар 90 хувь хүртэл нөхөн тарилт хийж, актаар хүлээлгэн өгснөөр үлдэгдэл санхүүжилтийг тухайн жилд багтаан олгоно. Тарьсан тарьц, суулгац нь 25-49,9 хувийн амьдралтай ургасан бол гүйцэтгэгчид урьдчилгаагаар олгосон нормативд зардалд хүрэхүйц шаардлагатай нөхөн тарилтыг гүйцэтгэгчийн хөрөнгөөр хийлгэж дараа жилийн намар хүлээж авна. Тарьсан тарьц, суулгац нь 24,9 хүртэл хувийн амьдралтай тоологдсон тохиолдолд уг ажлыг хангалтгүй гүйцэтгэсэн гэж үзэж гүйцэтгэгчээр ойжуулалтын ажлын урьдчилгааг эргүүлэн төлүүлнэ. Захиалагчийн хяналт болон ажил хүлээлцэхэд гарах зардлыг жишиг зураг төсвийн талбай бүрийн зохих дүнгээр тооцох бөгөөд гүйцэтгэгч тал бүрэн хариуцна. 															
16	Тайлан боловсруулах	<ul style="list-style-type: none"> Ойжуулалтын ажил гүйцэтгэсэн тайланг захиалагчид 2 хувь ирүүлнэ. Тайлан дор дурдсан бүрдэл хэсгүүдээс бүрдэнэ. Үүнд: а/ “Татмын ойжуулалтын ажил гүйцэтгэсэн тайлан” б/ 1:50 000-ны масштабтай Татмын ойжуулалтын ажил явуулсан талбайн зураг в/ “Ойжуулалт, ойн аж ахуйн арга хэмжээний ажлыг төлөвлөх, зохион байгуулах, санхүүжүүлэх, таримал ойг үнэлэх, улсын ойн санд худалдан авах, 															

		<p>өмчлүүлэх" журмын дагуу аймгийн Засаг даргын захирамжаар байгуулагдсан ажлын хэсэг байгуулсан шийдвэрийн хуулбар, ажлын хэсэгт гүйцэтгэсэн ажлыг хүлээлгэн өгсөн актын хамт.</p> <ul style="list-style-type: none"> • А. "Татмын ойжуулалтын ажил гүйцэтгэсэн тайлан"-д Татмын ойжуулалт хийсэн ажлын үе шат тус бүрээр хийсэн ажлын гүйцэтгэл, ажлын технологийн дараалал, тарилтын схем, тарьц, суулгацын стандартын шаардлага хангасан байдал, ажил гүйцэтгэсэн хугацаа, ажиллах хүчин, ажлын өдөр тутмын гүйцэтгэл, тавьсан хяналт, болон төслийн Байгаль орчин, нийгмийн менежментийн хамрах хүрээнд (БОНМХХ) заасан арга хэмжээг хэрхэн хэрэгжүүлсэн зэрэг мэдээллийг багтаана. Дээж талбайн тооллого болон бусад судалгааны ажлын үед авсан гэрэл зураг, ойн төлөв байдлын зураг, ойжуулалтын ерөнхий байдлын зураг, эхлэл төгсгөлийн зургийг харьцуулсан байдлаар фото хэлбэрээр тайланд хавсаргана. • Б. "Татмын ойжуулалтын ажил явуулсан талбайн зураг"-т, Талбайн хилийн солбицол, дугаар, талбайн хэмжээ, газрын төрлийн ангилал, тэмдэглэгээ, модны төрөл, насны бүлэг, газар ус, уул, өндөрлөг тоотын нэр, газар зүйн байрлалын солбицлын торлолд, зургийн масштаб, проекц, таних тэмдэг эдгээрийг ой зохион байгуулалтын технологийн зааварт заасан стандартын дагуу гүйцэтгэж оруулна. • В. "Ойжуулалт, ойн аж ахуйн арга хэмжээний ажлыг төлөвлөх, зохион байгуулах, санхүүжүүлэх, таримал ойг үнэлэх, улсын ойн санд худалдан авах, өмчлүүлэх" журмын дагуу аймгийн Засаг даргын захирамжаар байгуулагдсан ажил хүлээн авах ажлын хэсэг байгуулсан шийдвэрийн хуулбар, ажлын хэсэгт гүйцэтгэсэн ажлыг хүлээлгэн өгсөн актын хамт тайланд хавсаргана. Тайланг Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Ойн газар болон бусад холбогдох мэргэжлийн байгууллагын төлөөллүүдэд танилцуулан, хэлэлцүүлж хүлээлгэн өгнө. Хэрэв тайланд зөрчил гологдол илэрсэн бол түнийг арилгах үүргийг гүйцэтгэгч хүлээнэ. Зөрчил гологдлыг арилгасны дараа тайланг дахин хянаж хүлээн авна. • Зураг боловсруулалтын ажлыг Засгийн газрын 2009 оны 1-р сарын 28-ны өдрийн 25-р тогтоолын дагуу олон улсын WGS-84 солбицлын систем, өндрийн сүлжээний Балтын тэнгисийн тогтолцоог, том дунд масштабын байр зүйн зураглалд дэлхийн хөндлөн меркаторын UTM (Universal Transvers Mercator) тусгагийг хэрэглэнэ. Татмын ойжуулалтын ажлын тайлан болон зургийн ship. Файлуудыг цахим хэлбэрээр 1 хувь ирүүлнэ. Ойжуулсан талбайн кадастрын зураглалыг эрх бүхий мэргэжлийн байгууллагаар хийлгүүлж, газрын кадастрын нэгдсэн мэдээллийн санд тусгуулна.
17	Тайланг хэлэлцүүлэх хүлээлгэн өгөх	Ойжуулалтын ажлын тайланг Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Ойн газар болон бусад холбогдох мэргэжлийн байгууллагын төлөөллүүдэд танилцуулан, хэлэлцүүлж 3 хувь үйлдэн Ойн газар, аймгийн БОАЖГазар, болон төслийн төв нэгжид хүлээлгэн өгнө.
18	Бусад тавигдах шаардлага	<ul style="list-style-type: none"> • Галын аюулгүй байдлыг анхаарч норм дүрмийн шаардлагын дагуу ажлыг гүйцэтгэнэ; • Ажлаас гарсан ахуйн хог хаягдлыг цэвэрлэж зөөж хаясны дараа захиалагчид хүлээлгэн өгнө. • Ажлыг гүйцэтгэхэд шаардлагатай нийт ажилчдын 50 ба түүнээс дээш хувийг тухайн сум орон нутгийн иргэд, малчдын байгууллага, бүлэг нөхөрлөлүүдтэй гэрээ байгуулж гүйцэтгүүлнэ. • Ойжуулалтын ажлын дараагаар таримал ургамлыг 3 жилийн туршид арчлах, гаднын хүчин зүйлээс хамгаалах арга хэмжээг тухайн орон нутгийн малчдын байгууллагуудтай гэрээ байгуулан гүйцэтгүүлнэ; • Ажлаас гарсан хог хаягдлыг цэвэрлэж зөөж хаясны дараа захиалагчид хүлээлгэн өгнө. • Ажлыг гүйцэтгэх явцдаа ажлын үе шат бүрд захиалагчид фото зургаар баталгаажуулан захиалагчид хүлээлгэн өгч үе шатны ажлыг эхэлнэ.

ТАНИЛЦСАН:

Уур амьсгалын өөрчлөлтийн газрын дарга, Төслийн захирал:

Ш.Цэрэндулам

Байгалийн нөөцийн бодлого зохицуулалтын газрын дарга:

Ц.Уранчимэг

ЗГХА Ойн газрын дарга:

Б.Оюунсанаа

ХЯНАСАН:

Төслийн үндэсний зохицуулагч:

Ю.Баяржаргал

ЗГХА Ойн газар ахлах мэргэжилтэн

Б. Өсөхбаяр

БОЛОВСРУУЛСАН:

Төслийн газар ус хариуцсан техникийн мэргэжилтэн:

Б.Гүнсмаа

Хавсралт.

Ховд аймагт 2024 онд хийгдэх Татмын ойжуулалтын ажлын ерөнхий мэдээлэл

Аймаг	Сум	Багц үнэ	Талбай №	Талбайн хэмжээ, га	Хашааны хэмжээ, м
Багц 1	Үенч	562,500,000	1	10	1300
			2	10	1630
			3	10	1300
			4	10	1300
			5	10	1300
Нийт			5	50	6830
Багц 2	Ховд	225,000,000	1	10	1400
			2	10	1400
Нийт			2	20	2800
Багц 3	Жаргалант	337,500,000	1	10	1350
			2	10	1320
			3	10	1400
Нийт			3	30	4070
Багц 4	Мянгад	337,500,000	1	10	1430
			1	10	1430
	Буянт		1	10	1550
			1	10	1550
	Дөргөнө		1	10	1400
1	10	1400			
Багц 5	Дарви	450,000,000	1	10	1350
			2	10	1420
			3	10	1360
			4	10	1380
Нийт			4	40	5510
Багц 6	Чандмань	225,000,000	1	10	1350
			2	10	1300
Нийт			2	20	2650
Багц 7	Зэрэг	225,000,000	1	10	1500
			1	10	1500
	Алтай		1	10	1380
Нийт			1	10	1380
Багц 8	Эрдэнэбүрэн	225,000,000	1	10	1450
			2	10	1400
Нийт			2	20	2850
Багц 9	Манхан	337,500,000	1	10	1670
			2	10	1300
			3	10	1450
Нийт			3	30	4420
2,925,000,000			26	260	36390

Сумын нэр	Нэр	Баг нэр	Сайт	Points #	Солбилцол	Өндөршил (м)	Талбай (га)	Хашаа (м)
Алтай	3	Барлаг	1	1	45.9187359	93.20654398	1880.7	10
	3		2	45.92176616	93.20978823	1892.2	10	1380
	3		3	45.92375431	93.20791928	1893.5	10	1380
	3		4	45.92011233	93.20468292	1881.3	10	1380
Буянт	5	-	1	1	48.19551933	91.8119635	1225.9	10
	5	-	1	2	48.19495545	91.81515919	1223.9	10
	5	-	1	3	48.19533939	91.81568563	1223.2	10
	5	-	1	4	48.19632143	91.81649032	1223	10
	5	-	1	5	48.19720156	91.8174755	1222.4	10
	5	-	1	6	48.19760544	91.81825036	1222.1	10
	5	-	1	7	48.19781734	91.81894934	1222.1	10
	5	-	1	8	48.19815904	91.81965524	1221.4	10
	5	-	1	9	48.19869684	91.82002856	1221.4	10
	5	-	1	10	48.1988972	91.81898538	1222.6	10
	5	-	1	11	48.19849643	91.81778108	1222.3	10
	5	-	1	12	48.19823114	91.81716357	1222.4	10
	5	-	1	13	48.19774366	91.81533135	1224.6	10
	5	-	1	14	48.19734342	91.81428614	1225	10
	5	-	1	15	48.1968809	91.8134228	1225	10
	Дарви	3	Мөрөн	1	16	48.19637437	91.81284079	1225.4
3		1		1	46.83818632	93.29475847	1866.1	10
3		2		2	46.83534475	93.29741207	1874.4	10
3		3		3	46.83578239	93.30110874	1879.2	10
3		4		4	46.83888938	93.29795037	1867.7	10
3		5		5	46.83818632	93.29475847	1866.1	10
3		2		1	46.83942313	93.29388751	1862.1	10
3		2		2	46.84008348	93.29659608	1863.7	10
3		2		3	46.84327844	93.29267646	1851.7	10
3		2		4	46.84272413	93.28961468	1850.7	10

	3	1	46.84332781	93.2892638	1849.1	10	1360
	3	2	46.84412132	93.2935855	1850.4	10	1360
	3	3	46.84678796	93.28907728	1839.6	10	1360
	3	4	46.84599633	93.28663019	1838	10	1360
	3	1	46.83430096	93.29883451	1878.7	10	1380
	3	2	46.83182569	93.30286592	1888.3	10	1380
	3	3	46.8326059	93.30620483	1892.4	10	1380
	3	4	46.83502194	93.30302573	1882.3	10	1380
	2	1	48.53438676	93.22416137	1075.7	10	1400
	2	2	48.53044019	93.22574319	1077.8	10	1400
	2	3	48.53118213	93.22856276	1075.9	10	1400
	2	4	48.53532621	93.2269002	1075.7	10	1400
	12	1	47.99432565	91.60260555	1405.9	10	1350
	12	2	47.99330019	91.60509295	1405.8	10	1350
	12	3	47.99671644	91.60804114	1402	10	1350
	12	4	47.99789496	91.60539913	1402.5	10	1350
	12	2	47.98829721	91.60275596	1409.1	10	1320
	12	2	47.99177752	91.60391669	1406.6	10	1320
	12	3	47.99287442	91.60100951	1406.9	10	1320
	12	4	47.98935078	91.59955889	1410.7	10	1320
	12	1	47.98049445	91.59065494	1418.1	10	1400
	12	2	47.97811731	91.59141506	1419.6	10	1400
	12	3	47.98069318	91.59570587	1415.3	10	1400
	12	4	47.98307143	91.59498925	1415	10	1400
	1	1	47.43533701	92.11407256	1428.3	10	1670
	1	2	47.43560851	92.1148804	1426.9	10	1670
	1	3	47.43569251	92.11558981	1428.5	10	1670
	1	4	47.43607318	92.11665027	1425.3	10	1670
	1	5	47.43679534	92.11822993	1426.7	10	1670
	1	6	47.43839846	92.12131046	1421	10	1670
	1	7	47.4394971	92.12094275	1420.9	10	1670
Дөргөн							
Жаргалант							
Манхан							
						Тахилт	

1	1	8	47.43865861	92.11826279	1423	10	1670
1	1	9	47.43808229	92.1175192	1423	10	1670
1	1	10	47.43694689	92.11468959	1428.9	10	1670
1	1	11	47.43613326	92.11344575	1429.6	10	1670
1	1	12	47.43586669	92.11268584	1427.7	10	1670
1	1	13	47.43520682	92.11343418	1428.5	10	1670
3	3	1	47.43895378	92.12597773	1417.9	10	1450
3	3	2	47.44113257	92.13014936	1410.9	10	1450
3	3	3	47.44189983	92.12641915	1412.8	10	1450
3	3	4	47.43972412	92.12176485	1418.6	10	1450
3	2	1	47.24748528	92.0592129	1567	10	1300
3	2	2	47.24947066	92.06306197	1563.4	10	1300
3	2	3	47.25114272	92.06036806	1564.5	10	1300
3	2	4	47.24910284	92.05642184	1566.7	10	1300
5	1	1	48.25946586	91.89211637	1174.5	10	1430
5	1	2	48.26115781	91.89833735	1177	10	1430
5	1	3	48.2629847	91.8973804	1178.9	10	1430
5	1	4	48.26083796	91.89092345	1177.1	10	1430
2	1	1	46.12045431	92.05179344	1463.4	10	1300
2	1	2	46.12196448	92.04927165	1466.2	10	1300
2	1	3	46.11962346	92.04582882	1465.1	10	1300
2	1	4	46.11785511	92.048051	1459.7	10	1300
2	2	1	46.12658646	92.05015959	1470.8	10	1630
2	2	2	46.12549838	92.04923054	1470.1	10	1630
2	2	3	46.12385118	92.04854226	1468.1	10	1630
2	2	4	46.12332374	92.05121801	1469.1	10	1630
2	2	5	46.12429267	92.05096254	1467.6	10	1630
2	2	6	46.12471924	92.05151369	1467.5	10	1630
2	2	7	46.12385865	92.05349698	1468.8	10	1630
2	2	8	46.12610982	92.05332434	1471	10	1630
2	2	9	46.12602079	92.05244467	1471.4	10	1630
			Улаанхүрээ				
	Мянгад		Баянхошуу				
			Нарийн гол				

2	2	10	46.12642788	92.05188651	1469.9	10	1630
2	2	11	46.12723858	92.0519579	1471.8	10	1630
2	2	12	46.12789695	92.05109803	1473.7	10	1630
3	3	1	46.03716066	92.01015949	1361.4	10	1300
3	3	2	46.03523497	92.01223882	1359.4	10	1300
3	3	3	46.03740626	92.01567139	1361.3	10	1300
3	3	4	46.03956919	92.01372275	1365.5	10	1300
3	3	1	46.03364242	92.00589852	1358.8	10	1300
3	3	2	46.03167411	92.00842901	1352.9	10	1300
3	3	3	46.03365372	92.01173987	1357.7	10	1300
3	3	4	46.03568204	92.00956783	1360.8	10	1300
-	3	5	45.95815876	91.90181698	1248.1	10	1300
-	3	2	45.95653584	91.90400672	1248.2	10	1300
-	3	3	45.95877306	91.90784035	1253.2	10	1300
-	3	4	45.96057691	91.90565203	1250.5	10	1300
4	4	1	48.38459581	91.38890565	1366.5	10	1450
4	4	2	48.38416586	91.38445229	1367.7	10	1450
4	4	3	48.38121174	91.38175593	1371.5	10	1450
4	4	4	48.38161723	91.3863167	1369	10	1450
4	4	1	48.37617959	91.37113381	1379.3	10	1400
4	4	2	48.37553479	91.37490595	1378.4	10	1400
4	4	3	48.3780562	91.37891473	1373.7	10	1400
4	4	4	48.37878989	91.37537725	1377.9	10	1400
5	5	1	47.69286537	92.77215271	1672.9	10	1350
5	5	2	47.69406914	92.77529179	1666.2	10	1350
5	5	3	47.69480394	92.77664976	1661.5	10	1350
5	5	4	47.69543049	92.7762981	1660.9	10	1350
5	5	5	47.69617802	92.77488646	1661.5	10	1350
5	5	6	47.69615342	92.77386545	1663.8	10	1350
5	5	7	47.69590379	92.77160769	1668	10	1350
5	5	8	47.69595773	92.77064236	1669.3	10	1350
Эрдэнэбүрэн							
Чандмань							

	5	-	1	47.69715108	92.77636507	1657.5	10	1300
	5	-	2	47.69748295	92.7782404	1653.9	10	1300
	5	-	3	47.69784318	92.77953283	1651.8	10	1300
	5	-	4	47.69832966	92.78191251	1646.4	10	1300
	5	-	5	47.70014844	92.78159913	1646.6	10	1300
	5	-	6	47.69935774	92.77565804	1659	10	1300
	3	-	1	47.02461666	92.919166	1514.6	10	1500
	3	-	2	47.02440084	92.91976887	1517.2	10	1500
	3	-	3	47.02764415	92.92029846	1476.5	10	1500
	3	-	4	47.02774003	92.9175888	1478.4	10	1500
	3	-	5	47.02314859	92.91668948	1536.1	10	1500
	3	-	6	47.02306599	92.91884137	1536	10	1500
	3	-	7	47.02461666	92.919166	1514.6	10	1500
	-		1	47.96645105	91.56820065	1433.5	10	1400
	-		2	47.96644963	91.56994312	1431.1	10	1400
	-		3	47.97063559	91.5723682	1427.4	10	1400
	-		4	47.97113894	91.56956429	1432.8	10	1400
	-		5	47.96730562	91.56778944	1432.9	10	1400
	-		2	47.96559549	91.5712404	1432.9	10	1400
	-		2	47.96520036	91.57275001	1432.7	10	1400
	-		2	47.96956136	91.57547776	1429.3	10	1400
	-		2	47.97038519	91.57318596	1427.1	10	1400
	-		2	47.96680755	91.57089652	1430.1	10	1400
	Баянбулаг							
	Ховд							

1. Алтай сум

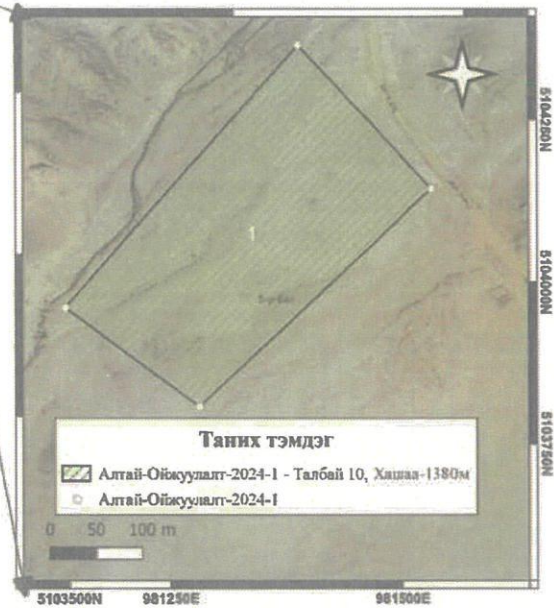

Алтай суманд 2024 онд хийгдэх Татмын ойжуулалтын ажлын байрзүйн зураг

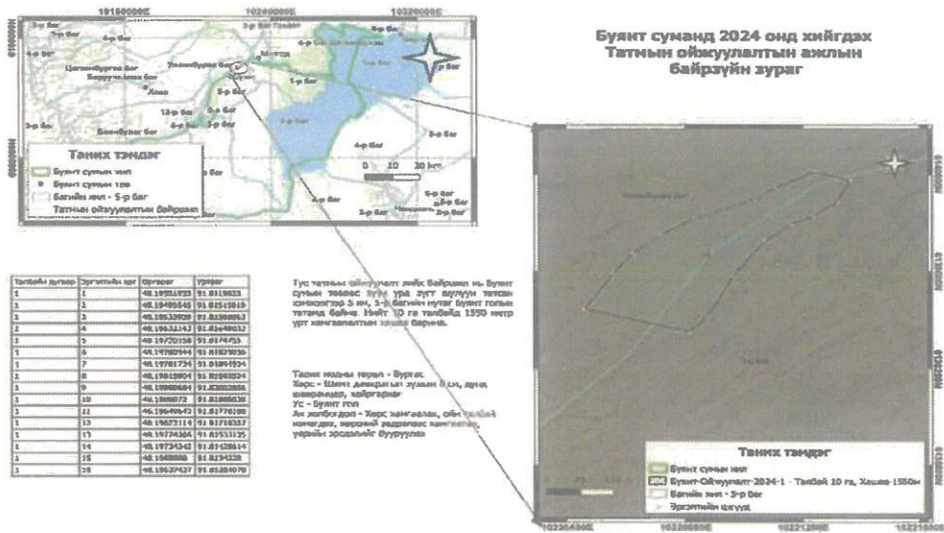
Эргэлтийн цэгүүд	Өргөрөг	Уртраг
1	45.9187359	93.20654398
2	45.92176616	93.20978823
3	45.92375431	93.20791928
4	45.92011233	93.20466292

2024 онд Алтай суманд хийгдэх Татмын ойжуулалтын ажлын байрлал нь сумын төвөөс зүүн урд зүгт 54 км, 3-р баг, Барлагийн нутаг Барлагийн голын татамд байрлана. Нийт 10 га талбайг 1380м хөшөөгээр хамгаална.

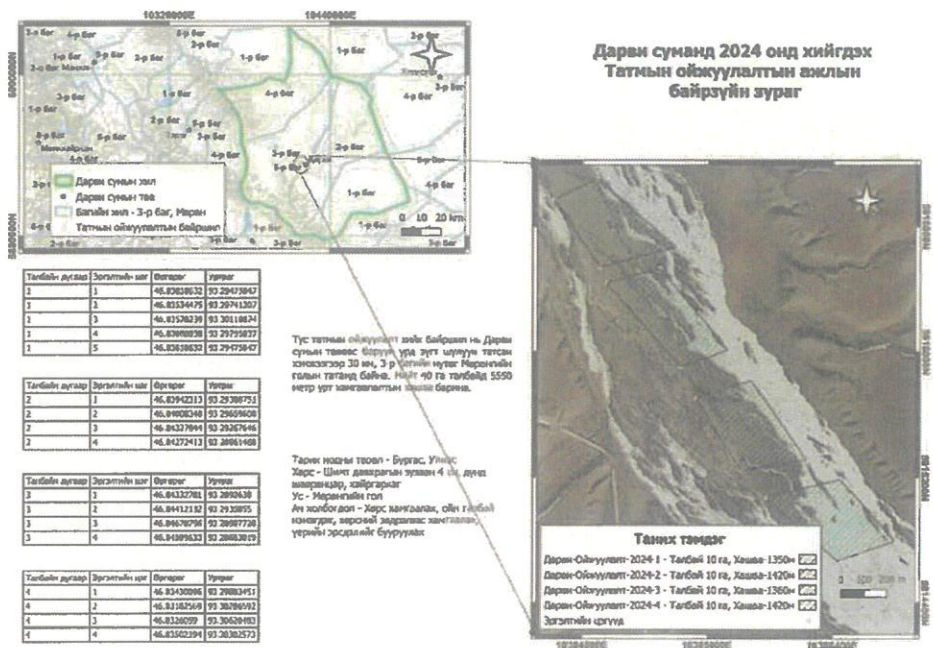
Тарих модны төрөл - Бургас, Улиас
 Хөрс - Шинт давхарга 4 см, хөнгөн шавранцар, элсэрхэг
 Ус - Барлагийн гол
 Ач холбогдол - Хөрс хамгаалах, үерэс сэргийлэх, биологийн төрөл зүйлийг нэмэгдүүлэх хамгаалах

2. Буянт сум

3. Дарви сум

4.

5. Дөргөнө сум

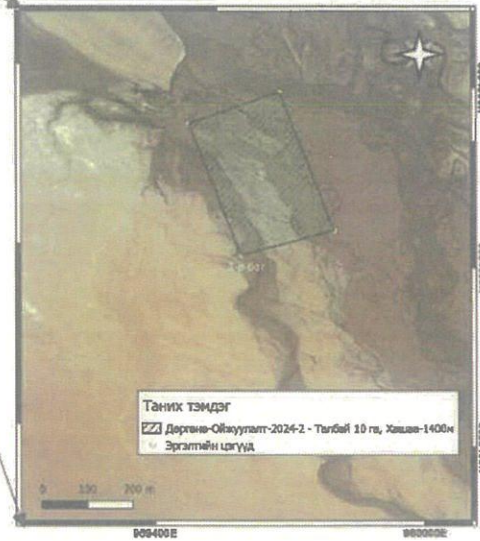

Дөргөнө суманд 2024 онд хийгдэх Татмын ойжуулалтын ажлын байрзүйн зураг

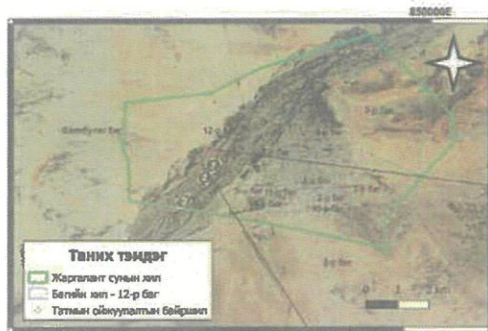
Талбайн дугаар	Эргэлтийн цэг	Өргөрөг	Урттай
2	1	48.53138076	93.22416137
2	2	48.53044019	93.2254319
2	3	48.53118213	93.22806276
2	4	48.53032821	93.2289002

Тус татмын ойжуулалт хийж байршил нь Дөргөнө сумын төвөөс зүүн зүгт шулуун татсан хэмжээсээр 52 км, 2-р багийн нутаг Завхан голын татаанд байрлана. Нийт 10 га талбайг 1400 метр хэвцэгаар хангална.

Төрийн модны төрөл - Бургас, Улиас
Хөрс - Шингэн далаарын зузаан 12 см, дунд шөрлөндөр
Ус - Буянт гол
Ан хэлбэрдөл - Хөрс хангалал, үерийн уснаас хангалал, ургамлын бүтэцдлийг дэлсээ, татмын ойн сэгт нэгжүүлж

6. Жаргалант сум

Жаргалант суманд 2024 онд хийгдэх Татмын ойжуулалтын ажлын байрзүйн зураг

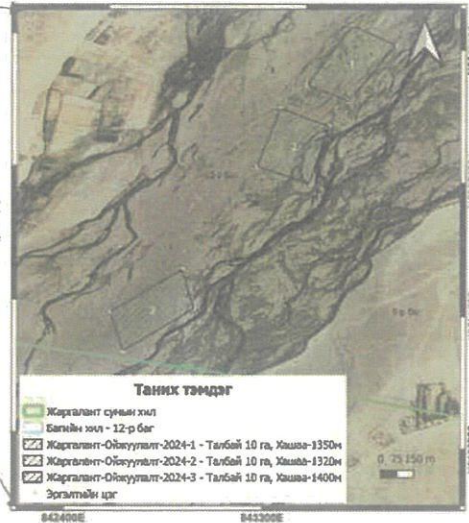
Талбайн дугаар	Эргэлтийн цэг	Өргөрөг	Урттай
1	1	47.99432889	91.80280533
1	2	47.99330018	91.80594295
1	3	47.99871644	91.80894114
1	4	47.99789496	91.80539913

Тус татмын ойжуулалт хийж байршил нь Жаргалант сумын төвөөс баруун хойд зүгт шулуун татсан хэмжээсээр 6 км, 12-р багийн нутаг Буянт голын татаанд байрлана. Нийт 30 га талбайг 4070 метр хэвцэгаар хангална.

Талбайн дугаар	Эргэлтийн цэг	Өргөрөг	Урттай
2	1	47.98489721	91.80275596
2	2	47.99127752	91.80291099
2	3	47.98284442	91.80108951
2	4	47.98935079	91.80955889

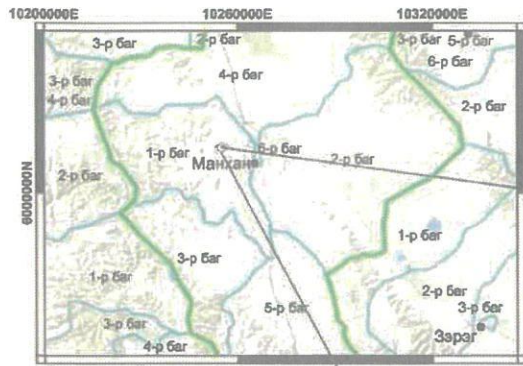
Төрийн модны төрөл - Бургас
Хөрс - Шингэн далаарын зузаан 9 см, дунд шөрлөндөр, жонгон
Ус - Буянт гол
Ан хэлбэрдөл - Хөрс хангалал, үерийн уснаас хангалал, ургамлын бүтэцдлийг дэлсээ, татмын ойн сэгт нэгжүүлж

Талбайн дугаар	Эргэлтийн цэг	Өргөрөг	Урттай
3	1	47.98019446	91.80664994
3	2	47.97811721	91.80141598
3	3	47.98063318	91.80570287
3	4	47.98307143	91.80499323

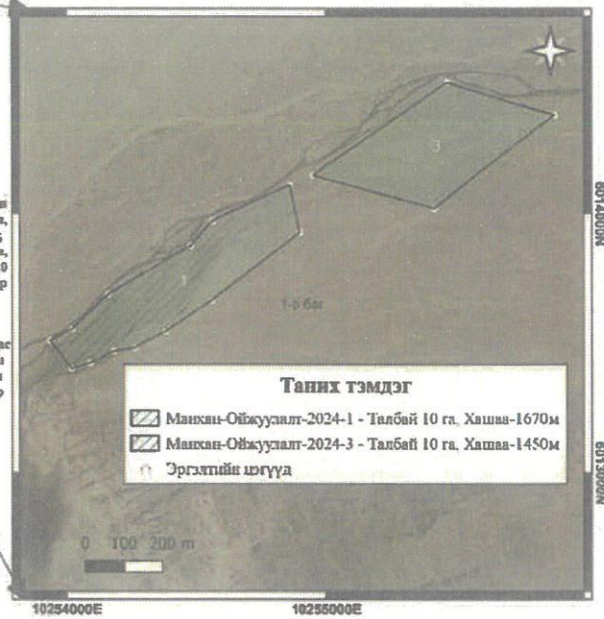

Манхан сум

Манхан суманд 2024 онд хийгдэх Татмын ойжуулалтын ажлын байрзүйн зураг

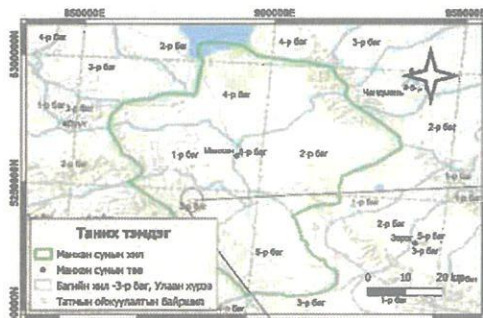

Талбай №	Цэгүүд	Өргөрөг	Уртраг
3	1	47.43895378	92.12597773
3	2	47.44113257	92.13014936
3	3	47.44189983	92.12641915
3	4	47.43972412	92.12176485

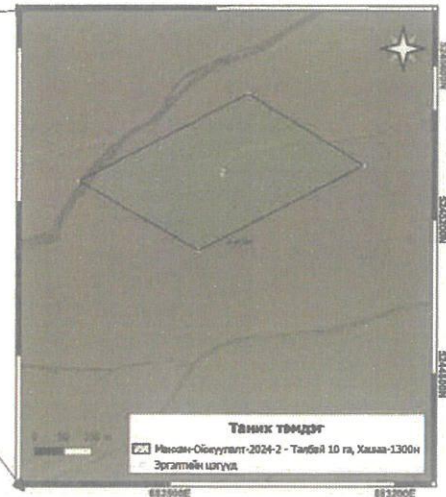
Тус татмын ойжуулалтын байршил нь сумын төвөөс 8 км, 1-р баг, Тухилт багийн нутаг, Дунаг сэнхэрийн голын татам, Цахир хүүрт байрлана. Нийт 20 га талбайг 3120 м урт хашаагаар хамгаална.

Талбай №	Цэгүүд	Өргөрөг	Уртраг
1	1	47.43533701	92.11407256
1	2	47.43560851	92.11488004
1	3	47.43569251	92.11558981
1	4	47.43607318	92.11665027
1	5	47.43679534	92.11822993
1	6	47.43839846	92.12131046
1	7	47.4394971	92.12094275
1	8	47.43865961	92.11826279
1	9	47.43808229	92.1175192
1	10	47.43694689	92.11468959
1	11	47.43613326	92.11344575
1	12	47.43586669	92.11268584
1	13	47.43520682	92.11343418

Тариx машин төрөл - Бургас Харс - Шангт давхаргын зузаан 5 см, дунаг шаарцар, хөнгөн Ус - Дунаг сэнхэрийн гол, Цахир хүүрийн булаг

Манхан суманд 2024 онд хийгдэх Татмын ойжуулалтын ажлын байрзүйн зураг

Талбайн дугаар	Эргэлтийн цэг	Өргөрөг	Уртраг
2	1	47.24949529	92.2922129
2	2	47.24947886	92.28326197
2	3	47.25114272	92.28038806
2	4	47.24910784	92.28642184

Тус татмын ойжуулалт хийх байршил нь Манхан сумын төвөөс баруун урагт шулуун тэгсэн хэвтээср 15 км, 3-р баг, Улаан хурца бөгийн нутаг Хойд сэнхэрийн голын татамд байрлана. Нийт 10 га талбайг 1300 метр хашаагаар хамгаална.

Тариx машин төрөл - Бургас Харс - Шангт давхаргын зузаан 6 см, дунаг шаарцар, хөнгөн Ус - Дунаг сэнхэрийн гол Ан манбодог - Харс манбодог, үерийн уснаас хангалал, ургамалын бүлэгидэйг дэмжж, татмын ойг санг нэмэгдүүлж

7.

8. Чандмань сум

Эргэлтийн цэг	Өргөрөг	Уртраг
1	47.69286537	92.77215271
2	47.69406914	92.77529179
3	47.69480394	92.77664976
4	47.69543049	92.7762981
5	47.69617802	92.77488646
6	47.69615342	92.77386545
7	47.69590379	92.77160769
8	47.69595773	92.77064236

Эргэлтийн цэг	Өргөрөг	Уртраг
1	47.69715108	92.77636507
2	47.69748295	92.7782404
3	47.69784318	92.77953283
4	47.69832966	92.78191251
5	47.70014844	92.78159913
6	47.69935774	92.77565804

2024 онд Чандмань суманд хийгдэх Татмын ойжуулалтын байршил нь сумын төвөөс баруун хойд зүгт 5 км, 5-р багийн нутагт байрлана. Нийт 20 га (10, 10га) талбайг 2650м (1350, 1300н) хашаагаар хамгаална.

Тарих модны төрөл - Бургас, Улиас Хөрс - Шингт давхаргын зузаан 5 см, хүнд шавранцар
Ус - Баруун булаг
Ач холбогдол - Малын нөлөөнд өртсөн ойн сан хангаалагдах, талбай нэмэгдэх, хөрс хангаалах

Чандмань суманд 2024 онд хийгдэх Татмын ойжуулалтын ажлын байрзүйн зураг

9. Зэрэг сум

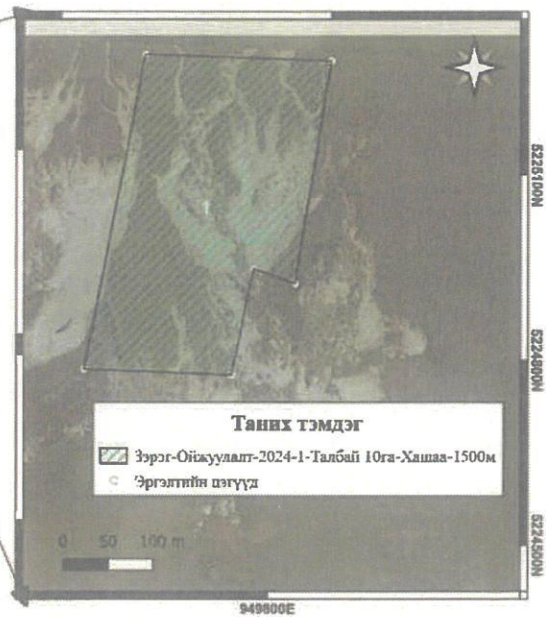

Эргэлтийн цэгүүд	Өргөрөг	Уртраг
1	47.02461666	92.919166
2	47.02440084	92.91976887
3	47.02764415	92.92029846
4	47.02774003	92.9175888
5	47.02314859	92.91668948
6	47.02306599	92.91884137
7	47.02461666	92.919166

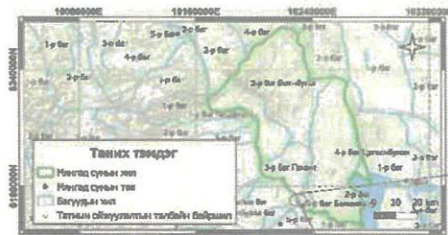
2024 онд Зэрэг суманд хийгдэх Татмын ойжуулалтын ажлын байршил нь сумын төвөөс зүүн урд зүгт 13 км, 3-р багийн Халтарын голд байрлана. Нийт 10 га талбайг 1500 м хашаагаар хамгаална.

Тарих модны төрөл - Бургас, Улиас Хөрс - Дунд шавранцар, хөнгөн
Ус - Халтарын булаг
Ач холбогдол - Хөрс хангаалах, ус тогтоох, бэрх, хангаалах, үерээс сэргийлэх

Зэрэг суманд 2024 онд хийгдэх Татмын ойжуулалтын ажлын байрзүйн зураг

10. Мянгад сум

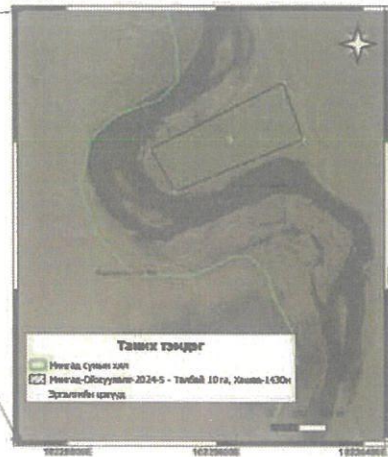

Талбайн дугаар	Эзэмчлэх иргэн	Өрхлөгч	Угзгал
1	2	46.2094936	91.89211437
1	2	46.2412781	91.89833725
1	2	46.242047	91.8772891
1	2	46.2603798	91.8893245

Тус татвйн ойжуулгын ажлын талбай нь Мянгад сумын төвөөс баруун тийш 1 км-ийн зайд тусгай хэмжээгээр 0 га, 2-р баг, Баянголдуу багийн нутаг Усанд голын талбайд байна. Нийт 20 га талбайг 1430 метр урт хашаагаар хашаа болгоно.

Тархас модны төрөл - Бургас
Харс - Шингэ далаврга 9 см, дунд ширхэнцэр, ханган
Ус - Нарийн гол
Ач хөндөгдөл - Татванд шашар ой бай болон, ойн талбай хангагдах, ургамлын бүтэцтэй хангагдах, харьцангуй элэгдэл хангагдах, хашаагаар хашаагаар.

Мянгад суманд 2024 онд хийгдэх Татвйн ойжуулгын ажлын байрзүйн зураг

11. Уянч сум

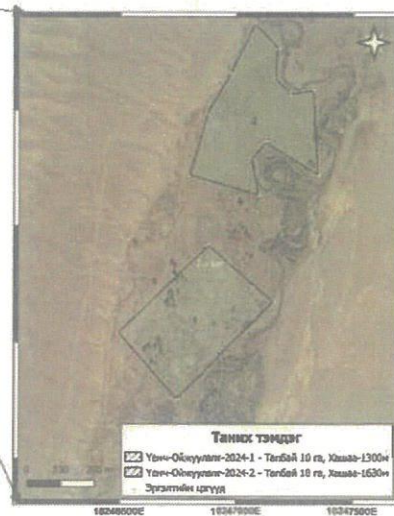
Талбайн дугаар	Эзэмчлэх иргэн	Өрхлөгч	Угзгал
1	1	46.2204931	91.85179344
1	2	46.2210446	91.8927245
1	3	46.2102238	91.84222262
1	4	46.2176211	91.848821

Тус татвйн ойжуулгын ажлын байрзүй нь Уянч сумын төвөөс хойд зүгт 6 км, 2-р багийн нутаг Нарийн голын талбайд байна. Нийт 20 га талбайг 2930 метр урт хашаагаар хашаа болгоно.

Талбайн дугаар	Эзэмчлэх иргэн	Өрхлөгч	Угзгал
2	1	46.2202646	91.85011809
2	2	46.2248028	91.84822024
2	3	46.2236118	91.84884205
2	4	46.2233324	91.85121881
2	5	46.2242067	91.8508254
2	6	46.22471824	91.85151349
2	7	46.2238895	91.85279680
2	8	46.2249492	91.85232424
2	9	46.22382579	91.85244467
2	10	46.2242288	91.85288621
2	11	46.2272808	91.8518379
2	12	46.2278995	91.85189823

Тархас модны төрөл - Бургас
Харс - Шингэ далавргагын зүүвэн 11 см, дунд ширхэнцэр
Ус - Нарийн гол
Ач хөндөгдөл - Харс хангагдах, Бургас ой болон ургамлын бүтэцтэйг сэргээх, татванд ойн сангийн талбай хангагдах.

Уянч суманд 2024 онд хийгдэх Татвйн ойжуулгын ажлын байрзүйн зураг

**Үенч суманд 2024 онд хийгдэх
Татмын ойжуулалтын ажлын
байрзүйн зураг**

Талбайн №	Цэгүүд	Өргөрөг	Уртраг
3	1	46.03716066	92.01015949
3	2	46.03523497	92.01223882
3	3	46.03740826	92.01567139
3	4	46.03956919	92.01372275

Талбайн №	Цэгүүд	Өргөрөг	Уртраг
4	1	46.03384242	92.00589852
4	2	46.03167411	92.00842001
4	3	46.03365372	92.01173887
4	4	46.03588204	92.00966783

Татмын ойжуулалт хийх байршил Үенч сумын төвөөс урд зүгт 4км, 3-р баг, Жаргалант голын татанд байрлана. Нийт 20 га (10, 10 га) талбайг 2600 метр урт хашаагаар хангаална.

Тарих модны төрөл - Бургас
Хөрс - Шинт давхаргын зузаан 8 см, Дунд шааранчар, Хөнгөн Ус - Жаргалант гол

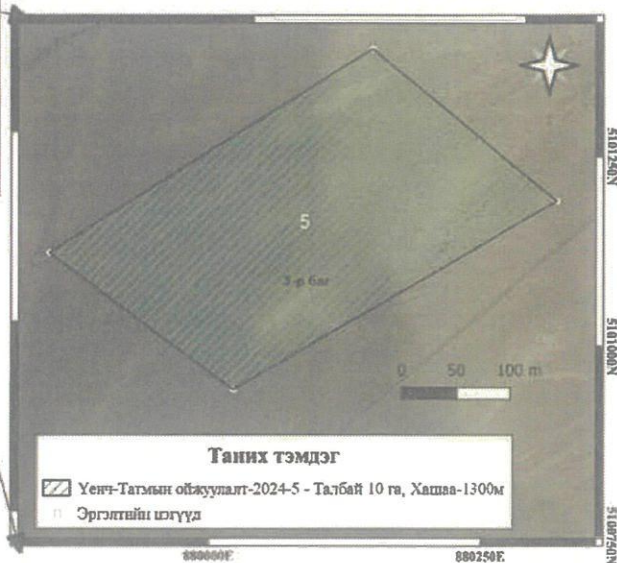

**Үенч суманд 2024 онд хийгдэх
Татмын ойжуулалтын ажлын
байрзүйн зураг**

Талбайн №	Цэгүүд	Өргөрөг	Уртраг
5	1	45.95815876	91.90181698
5	2	45.95853584	91.90400672
5	3	45.95877306	91.90784035
5	4	45.96057691	91.90585203

Тус татмын ойжуулалтын байршил нь сумын төвөөс баруун урд зүгт 12 км, 3-р багийн нутагт, Үенч голын татанд байрлана. Нийт 10 га талбайг 1300 метр хашаагаар хангаална.

Тарих модны төрөл - Улиас, Бургас
Хөрс - Шинт давхаргын зузаан 6 см,
Хөнгөн шааранчар, хайргархай
Ус - Үенч гол

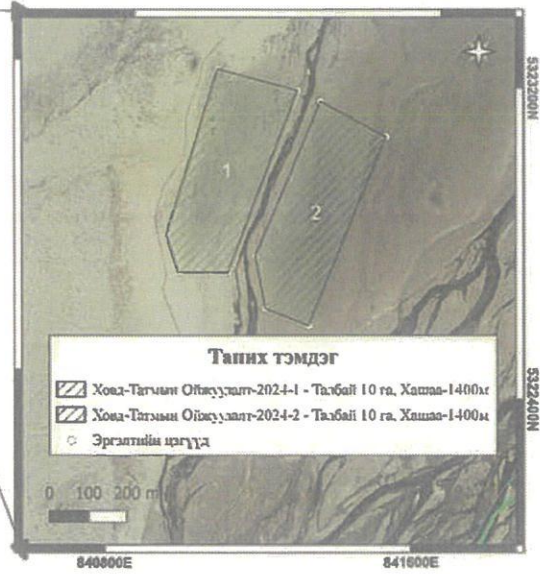

Ховд суманд 2024 онд хийгдэх Татмын ойжуулалтын ажлын байрзүйн зураг

Талбайн №	Цэгүүд	Өргөрөг	Уртгаг	Талбайн №	Цэгүүд	Өргөрөг	Уртгаг
1	1	47.96845105	91.56820065	2	1	47.96550549	91.5712404
1	2	47.96844963	91.56994312	2	2	47.96520036	91.57276001
1	3	47.97063559	91.5723682	2	3	47.96956138	91.57547776
1	4	47.97113894	91.56856429	2	4	47.97038519	91.57318596
1	5	47.96730562	91.56776944	2	5	47.96880755	91.57069652

Татмын ойжуулалт хийх байршил Ховд сумын төвөөс урд зүгт 23км, Ховд аймгийн төвөөс баруун хойд зүгт 7 км-т Ховд сумын Баянбулаг баг, Буянт голын татамд байрлана. Нийт 20 га (10, 10 га) талбайг 2800 метр урт хашаагаар хамгаална.

Тариx модны төрөл - Бургас
Хөрс - Шингт давхаргын зузаан 10 см, Дунд шавранчар, Хөнгөн
Ус - Буянт гол

13. Эрдэнэбүрэн сум

Эрдэнэбүрэн суманд 2024 онд хийгдэх Татмын ойжуулалтын ажлын байрзүйн зураг

Эргэлтийн цэгүүд	Өргөрөг	Уртраг	Эргэлтийн цэгүүд	Өргөрөг	Уртраг
1	48.38459581	91.38890565	1	48.37617959	91.37113381
2	48.38416586	91.38445229	2	48.37553479	91.37490595
3	48.38121174	91.38175593	3	48.3780562	91.37891473
4	48.38161723	91.3863167	4	48.37878989	91.37537725

2024 онд Эрдэнэбүрэн суманд хийгдэх Татмын ойжуулалтын ажлын байрлал нь сумын төвөөс урд зүгт 14 км, 4-р багийн нутаг Шурагын голын татамд байрлана. Нийт 20 (10, 10га) га талбайг 2850м (1450, 1400м) хашаагаар хангаална.

Тарих модны төрөл - Бургас, Улиас
Хөрс - Шинт давхарга 4 см, хөнгөн шавранцар, элсэрхэг
Ус - Шурагын гол
Ач холбогдол - Хөрс хангаалах, үерээс сэргийлэх, биологийн төрөл зүйлийг нэмэгдүүлэх хангаалах

